sias oludes ja vahelduva menuga toimis vastureformatsiooni huvides. Tänu Võnnu piisk. Nidecki toetusele, asus ta a. 1586 Volmari, kus ta varssi sai piiskopi mõisate valitsejaks ja püsis oma kohal ka hoolimata Nidecki surma järel seal tekkinud rahutusist. Kuid ühelt poolt rõhutud oma töö viljatusest, teisalt õieti hinnates oma kindla otsustusvõimeta iseloomu, siirdus ta a. 1588 Krakovi, kus astus jesuiitide ordusse. Hiljemini sai Q. Austria kuninganna Anna jutlustajaks ja pihiisaks, kirjutas m. s. kuninganna eluloo (ilm. Schönfelsis a. 1601) ja, veetnud oma viimased aa. arvat. Braunsbergis, suri seal a. 1605.

Th. Czernay, F. Q. u. die Gegenreformation in Pernau (SB Pernau 1899—1901); 15 Briefe des F. Q. an den Bischof v. Ermeland M. Cromer a. d. Jahren 1582 bis 1588 (*ibid.*). *H. K-r.*

QUANDT, Johann Christian, herrnhuutitegelane ja vaimulik kirjanik, sünd. 19. VI 1733 Urvastes kohaliku kirikuõpetaja pojana, sai oma isa ja venna Christlieb Q.-i eeskujul herrnhuutlaste liikumise pooldajaks, omandas oma hariduse herrnhuuti asutisis Herrnhagis ja Gross-Hennersdorfis Saksamaal ja oli herrnhuutlaste keskjuhatuse teenistuses ning aa. 1769—1818 keskjuhatuse liige. Liivimaad külastas ta herrnhuuti ülesandel aa. 1793 ja 1802. Q. suri Herrnhutis 24. III 1822 ukj. — Tema kogutud ja läbi töötatud on lõuna-eesti-murdelised laulud, mis lauldi vennastekoguduste palvetundidel. Need laulud on H. A. Erxleben'i (vt.) väljaantud tiitliga »Mönne wastse Waimolikko Laulo« (Barby, 1802); selle kogu täienduseks osutusid hoolekandja J. H. Förster'i väljaantud »Mönne Kauni Waimolikko Laulo« (Tartu, 1819). — Barth'i mitmekeelses väljaandes (1816) Chr. Quandt'i allkirja kandev eestikeelne kirjatükk, mis ära trükitud Rosenplänter'i »Beiträge'des« (XIV, lk. 152 j.), on arvat. Q.-i venna Christlieb Q.-i sulest.

Recke-Napiersky III; Napiersky, Pred.-Lex. IV; Lipp, Kir. ja har. l., II, 1, lk. 52, 87. *O. S.*

R.

RAAMOT, Jaan, põllutulunduse- ja politikategelane, sünd. 28. VII 1873 Läänemaal Vigalas talurentniku pojana, õppis Pärnu linnakoolis, Goldingeni õpetajateseminaris ja Soomes Mustjala põllutöö-instituudis, mille lõpetas a. 1898. Olnud selle järel lühikest aega piimaasjanduse instruktoriks Venemaal, õppis ta aa. 1899—1901 Königsbergi ülikoolis agronoomiat, töötades peamiselt piima alal, mille tulemusena avaldas Tartus töö »Untersuchungen d. Milch verschied. Tierarten«. Peale lühiajalist teotsemist piimatalituse-kooli juhatajana Venemaal komandeeriti ta tagasi välismaale täienduma kavatsetud kõrgemas piimaasjanduse-koolis õpetamiseks, töötas aa. 1902 - 04 sel alal Kielis ja Leipzigis ja reisis samal ajal Saksamaal, Taanis ja Rootsis, tutvudes karja- ning piimaasjanduse korraldusega eriti väikepõllumeeste juures. A. 1905 omandas ta *dr. phil.* astme Königsbergi ülikoolis väitekirjaga »Beiträge zur Bakterienflora d. Edamer-Käses» (Tartu, 1906). Samal a. kutsuti ta kodumaale Eesti Aleksandri linnakooli Põltsamaal ümber korraldama põllutöökooliks, sattus aga revolutsiooni ajal seltskonnategelasena karistussalkade kätte ja viibis a. 1906 pool a. vangis. Vanglast vabanenud, ei saanud R. politiliselt mitteustavana jätkata tööd kooli alal ja siirdus selle tagajärjel põllutulunduse alale. Kõo koolimõisa valitsejana, põllutulunduslikkude kursuste juhatajana ja lektorina, Põltsamaa, Pilistvere ja Viljandi põllumeesteseltside tegeva juhina ja nende ettevõtete algatajana propageeris ta ühena esimesist karjakasvatuse arendamist ja piimaühingute asutamist Taani eeskujul, avaldades selt alalt ka raamatud »Kõned põllumeestele« ja »Piimatalituse õpetus« (Tartu, 1907). Põhja-Viljandimaa karjapidamise arengus on R.-il tähtsad teened. Tema algatusel asutati a. 1908 Imaveres esimene piimaühing ja hiljemini teisigi ühinguid ja võttis hoogu talumajanduse korraldamine karjakasvatuse suunas. A. 1910 asus ta Sahkapuu tallu Tartu lähedal, kus ühes oma abikaasa Mari R.-iga asutas tütarlaste majapidamiskooli ja teotses selle õpetajana. Äri alal toimides sattus ta siin vastollu põllutulunduslikkude ühistegelastega. A. 1912 valiti ta Põhja-Liivimaa talurahva saadikuks 4. Vene riigivolikokku, kus ta toimis kuni 1917. a. revolutsioonini, esitades m. s. ühes teiste eesti ja läti saadikutega mitmed seadusandlikud eelkavatsused kooli-, kohtu-, agraar- ja omavalitsuse-alalt ja püüdes mõjustada Baltimaade reformide teostamist sõja ajal kujunenud soodsamais tingimusis (vt. Nikolai II). Revolutsiooni aegadel teotses ta mitmel pool juhtivail kohtadel. Ta oli Vene ajutise valitsuse määramisel Vene riigipanga komissariks ja Soome ülemkomissari abiks ja toimis suvel ja sügisel 1917 Ajutise Maanõukogu liikmena ja Eesti Maavalitsuse esimese esimehena. Saksa okupatsiooni ajal hankis ta Eesti välissaatkonnale ainelist toetust, saades seejuures kannatada okupatsioonivõimude surve all. Eesti Ajutises Valitsuses oli ta aa. 1918—19 põllutöö- ja toitlusministriks, hoolitsedes rahva raskete toitlusolude